

Verslag

van Sjoerd Haitsma
onderwerp Omgevingswerkgroep Arcen 2018-Z4700
datum 5 maart 2018
plaats
zaaknr.
docu-
mentnr.
aanwezig Leden van de Omgevingswerkgroep
Vanuit waterschap: Sjoerd Haitsma, Bibi Bregman, Eric Ivens, Tine Reimer

afwezig
Bijlage Presentatie OWG4 (rondgestuurd 7 maart)

Het doel van de bijeenkomst

Het doel van de bijeenkomst is om de omgevingswerkgroep mee te nemen in de stand van zaken van het project. Er staan drie specifieke punten op de agenda: de stand van zaken - wat heeft het waterschap tot nu gedaan-, het terugkoppelen van de resultaten van de draagvlakmeting en een toelichting op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Het waterschap Limburg heeft in het eerste deel van de verkenningfase voor de dijkversterking Arcen onderzocht welke mogelijke alternatieven er zijn voor Arcen. Een deel van deze alternatieven komen vanuit de omgeving. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) beschrijft wat de alternatieven zijn die het waterschap verder onderzoekt en welke criteria worden gebruikt bij de beoordeling van de alternatieven.

Waar zijn we nu

Sjoerd Haitsma en Bibi Bregman geven een presentatie over de stand van zaken van het project en over de NRD. Deze presentatie is woensdag 7 maart rondgestuurd.

Voor dijktraject Arcen wordt de dijkversterking gecombineerd met een systeemmaatregel (dijkverlegging) en een opgave voor beekherstel. Dit is een grotere opgave dan alleen dijkversterking en leidt tot potentieel grotere veranderingen in het gebied. Dat is de reden dat het waterschap heeft besloten om een m.e.r procedure te doorlopen. In een m.e.r procedure wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Het MER is een rapport waarin de effecten van alle alternatieven in beeld worden gebracht. Op basis van onder andere dit rapport kan een voorkeursalternatief (VKA) gekozen worden.

De m.e.r. procedure betekent dat het project een formele procedure moet doorlopen. Dit formele proces volgt het planproces dat voor veel grote projecten in Nederland wordt gevolgd en dat is uitgelegd in de presentatie (toegestuurd d.d. 7 maart).

In de verkenningsfase wordt de NRD opgesteld, fase 1 van het MER wordt uitgevoerd en het voorkeursalternatief (VKA) wordt voorgesteld. Het MER fase 1 beoordeelt alle alternatieven van de NRD op basis van een beoordelingskader (zie presentatie in de bijlage). Vanuit deze beoordeling wordt een voorkeursalternatief (VKA) gekozen. Het MER fase 2 beoordeelt het VKA verder in detail. Hier wordt besloten waar het precies komt te liggen, hoe hoog het wordt, etc.

In deze procedure krijgen bewoners een aantal aanvullende inspraakmomenten, waarbij ze door het indienen van een zienswijze een formele reactie kunnen geven. De NRD is ter inzage van 15 maart tot 11 april 2018.

De formele procedure komt niet in de plek van het proces dat met stakeholders wordt doorlopen. De ontwerpateliers waarin de bewoners het ontwerp van de alternatieven kunnen beïnvloeden, blijven doorlopen. Hier kunnen de bewoners hun verdere input geven op het ontwerp. De input van de komende ontwerpateliers wordt zo meegenomen in het verdere uitwerken van de alternatieven in het MER.

Sjoerd geeft aan dat het doorlopen van de formele procedure ook een van de redenen is dat het waterschap nog geen voorkeuralternatief heeft. Om de alternatieven naast elkaar te kunnen vergelijken in het MER staat alles op dit moment open. Verder dient de minister een keuze te maken over de systeemmaatregelen. Dit heeft ook een effect op de keuze van het VKA. Arcen is verder een bijzonder traject vanwege de demontabele keringen, hetgeen niet standaard is. Om een goede keuze te maken duurt het proces daarom langer.

De NRD

De NRD is de eerste stap in de m.e.r. procedure. Hierin worden de alternatieven, die verder in het MER worden beoordeeld, uitgelegd. In de NRD zijn er vier alternatieven opgesteld:

- 1 versterking huidige kering;
- 2 dijkverlegging met maximale bescherming;
- 3 dijkverlegging met bescherming van bebouwing;
- 4 maximale dijkverlegging.

De vier alternatieven zijn een manier om de hele bandbreedte van mogelijke oplossingen in beeld te brengen. Het VKA kan uiteindelijk een combinatie van deze alternatieven zijn. In het MER wordt elk deelgebied opgedeeld en de effecten hiervan beschreven. Het VKA beslist uiteindelijk waar de kering komt te liggen (tracé) en het type kering (bijv. een groene dijk of een constructie).

Op de website van het waterschap, bij [dijkversterking Arcen](#) is een meer gedetailleerd overzicht van alternatieven en keringen te vinden.

Er wordt gevraagd of alternatief 4 realistisch is. Sjoerd geeft aan dat in het zuiden van Arcen een Natura 2000-gebied ligt, waar de alternatieven 1 t/m 3 deels doorheen gaan. Mogelijk mag er vanuit wet-en regelgeving geen effect optreden op deze gebieden. Dan moet er ook een alternatief worden onderzocht dat geen effect heeft op Natura 2000.

Voor een nadere toelichting op de NRD en het komende proces verwijzen wij naar de toegestuurde presentatie van woensdag 7 maart.

Draagvlakmeting

Er is een draagvlakmeting uitgevoerd voor alle 14 dijktrajecten. De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn:

- mensen die betrokken worden bij omgevingswerkgroepen en bij ontwerpateliers zijn overal het algemeen meer tevreden met het proces dan de mensen die alleen betrokken zijn bij de informatieavonden;
- Arcen geeft een gemiddelde score van 6,5 (de gemiddelde score van alle dijktrajecten was 6,6);
- 42% vindt de snelheid van het proces te langzaam, 15 % vindt dat het te snel gaat.

Sjoerd geeft aan dat dit soort projecten in de regel een lange doorlooptijd heeft. Ter illustratie: het hoogwaterbeschermingsprogramma (landelijke coördinatie van dijkversterkingen) rekent gemiddeld de volgende doorlooptijden voor een standaard dijkversterking:

- 2 jaar verkenning;
- 2 jaar planuitwerking;
- 2 jaar realisatie.

Arcen is niet bepaald een standaard dijktraject, waardoor het logisch is dat de verkenning in Arcen wat langer duurt dan 2 jaar.

Wat daarnaast nog meespeelt is dat de bewoners in andere projecten doorgaans pas bij de planuitwerkingsfase worden betrokken, als het VKA al is gekozen. Nu zijn de bewoners al vanaf het begin van de verkenningfase betrokken, waardoor het gevoelsmatig nog langer lijkt te duren. Maar latere betrokkenheid geeft minder invloed op het ontwerp van de dijk en de alternatieven hiervoor.

Uiteindelijk is Arcen ook één van 14 dijkversterkingsprojecten die wordt uitgevoerd op dezelfde tijd. Dit heeft ook invloed op de snelheid.

Het waterschap beseft dat het lang duurt en dat het moeilijk is om een goed overzicht te blijven houden. Het waterschap heeft daarom een nieuwsbrief gemaakt die elke maand wordt gepubliceerd. Hierin kan specifieke informatie over elk project worden gevonden. U kunt zich hiervoor aanmelden via www.waterschaplimburg.nl/email

Hierbij kunt u aangeven voor welk onderwerp (bijv. Dijkversterkingen) en voor welke gemeente u uw nieuws wilt ontvangen. Indien u geen voorkeur van gemeente opgeeft, dan zijn alle artikelen over het gekozen onderwerp zichtbaar.

Opmerkingen, vragen en antwoorden

Vraag	Antwoord
Proces	
Wanneer wordt formeel het eindbesluit genomen?	Na de NRD wordt het MER fase 1 opgesteld, waarin de effecten van de alternatieven worden beschreven. Op basis hiervan wordt een VKA

	voorgesteld. De stuurgroep krijgt gelegenheid om zich uit te spreken over dit voorstel, waarna het dagelijks bestuur van het waterschap een besluit neemt over het VKA. Dit gebeurt naar verwachting in het voorjaar van 2019. Het voorkeursalternatief wordt verder uitgewerkt in de planuitwerkingsfase in een projectplan Waterwet en beoordeeld op effecten in het MER fase 2. Na de zienswijzen op het MER fase 2 en projectplan Waterwet wordt het formele eindbesluit genomen. De realisatiefase begint na verwachting in 2020.
Worden de menselijke aspecten meegenomen in de beoordelingskader van het MER?	Ja, de effecten op wonen en werken worden beoordeeld.
Er was een wens om een overzicht van alle processen, besluitnemers en zienswijzen te verkrijgen. Niet alleen over het proces van het waterschap, maar ook een overzicht van hoe en wanneer de andere overheden betrokken zijn, hun rol en belang daarin en wanneer de bewoners een rol spelen.	Het waterschap maakt een overzicht hiervan. ACTIE: Eric Ivens
Is er een vast schema voor de weging van de verschillende beoordelingscriteria? En wie maakt deze weging?	De weging van de verschillende criteria, die in het MER worden beoordeeld, ligt niet vast. Dit is een bestuurlijke weging die door de stuurgroep wordt gedaan. Uiteindelijk neemt het Dagelijkse Bestuur het formele besluit.
Wordt het VKA niet door het AB van het Waterschap vastgesteld? Het DB is niet democratisch gekozen.	Er komt een antwoord hierop later.
Klopt het dat VKA voor Nieuw Bergen is behandeld in de gemeenteraad?	Dat klopt, de wethouder die namens de gemeente Bergen in de stuurgroep zit, heeft ervoor gekozen om de gemeenteraad te raadplegen over het VKA.
Tijd	
Hoelang duurt het voor de bewoners meer info krijgen over de grondverwerving?	Het voorkeursalternatief wordt naar verwachting vastgesteld in het voorjaar van 2019. Daarna start de planuitwerkingsfase en wordt ook de grondverwerving opgestart.
Als alles soepel en zonder problemen verloopt,	Dat is lastig in te schatten, maar naar verwach-

wanneer is het project dan gereed?	ting in het jaar 2022, dit hangt onder andere af van hoe de grondverwerving loopt.
De verkoop en aankoop van grond en woningen is tot stilstand gekomen vanwege de onzekerheid van dit project. Zolang de bewoners niet weten wat de keuze wordt, ligt dit stil. Dat geeft onrust en onverkoopbare panden. Wanneer wordt er een besluit genomen?	Het is inderdaad vervelend dat bewoners in onzekerheid zitten. Naar verwachting wordt het VKA vastgelegd in het voorjaar 2019.
Alternatieven	
Zijn alle voorgestelde varianten meegenomen in de NRD?	Alle alternatieven voor de dijkversterking die door de omgeving zijn aangedragen, staan nog open. Mochten mensen alternatieven missen, dan kunnen ze dat middels een zienswijze laten weten.
Wat is de referentiesituatie?	De referentiesituatie is de huidige situatie met de autonome ontwikkelingen in het gebied.
Budget	
Arcen is een van de meest ingewikkelde dijktrajecten. Er is daarom een kans dat Arcen als laatste dijktraject klaar zou zijn. Zou dit kunnen leiden tot een financieel tekort waardoor het waterschap de goedkoopste oplossing moet kiezen?	Nee. Het proces moet sober en doelmatig doorlopen. Dit betekent dat de kosten voor elke dijktraject inzichtelijk gemaakt en onderbouwd moeten worden. De dijkversterkingskosten moeten verder passen binnen de spelregels van het HWBP. In Arcen zien we raakvlakken met andere sectoren. Er wordt daarom bekeken of er nog andere middelen kunnen worden aangesproken voor een goede oplossing.
Wordt de aanbesteding uitgevoerd binnen Nederland of EU?	De aanbesteding wordt uitgevoerd binnen EU. De aanbidding is voor de hele levensduur van de dijk.
Technisch	
Is de waterstandsverlaging van de systeemmaatregelen meegenomen in de modellen?	Ja, alle systeemmaatregelen uit ons programma zijn meegenomen bij het berekenen van de dijkhoogte.
Waarom moet de kering langs Arcen 18,6 meter zijn als de kering op andere plekken maar 16 of 17 meter hoeft te zijn?	Dat hangt er van af met welke norm de kering is ontworpen. De keringen die nu worden aangelegd, zijn ontworpen onder de oude norm van 1/250. Dit betekent dat ze lager zijn maar ook eerder moeten worden vervangen om over-

	<p>stroming te voorkomen. Normen worden eens in de zoveel tijd opnieuw onder de loep genomen en indien nodig aangepast. De huidige norm is 1/300.</p>
<p>Wordt adaptief bouwen van de kering onderzocht?</p>	<p>Het waterschap onderzoekt de mogelijkheid om de keringen langs Arcen centrum adaptief te bouwen. Adaptief bouwen wil zeggen dat de basis voor de volledige levensduur wordt aangelegd, maar dat datgene wat daarboven zit, voor een kortere tijdshorizon wordt aangelegd.</p>
<p>Als aandachtspunt wordt aangegeven dat de doorstroming van de Maas een mogelijke flessenhals wordt bij Arcen vanwege de weg bij de pont naar Broekhuizen. Wordt daar hier iets mee gedaan?</p>	<p>Het deltaprogramma in Nederland houdt zich bezig met deze typen maatregelen om de waterstand beneden te krijgen. Wij geven dit door aan Rijkswaterstaat.</p>